

Příloha č. 5 - Formulář pro posouzení učebnice podle stanovených kritérií

Údaje o učebnici a recenzentovi/recenzentce	
Název učebnice	Hrajeme si ve škole i doma, Písanky nevázaného písma
Autor/ka učebnice	Mgr. L. Syrová (učebnice), Mgr. M. Sklenářová (písanky)
Nakladatelství	Nakladatelství Fraus
Určeno pro rámcový vzdělávací program pro ..... vzdělávání	Základní
Vzdělávací oblast / vzdělávací obor / obsahový okruh / průřezové téma / předmět	Český jazyk pro 1. ročník ZŠ
Cílová skupina (např. ročník)	1. ročník ZŠ
Jméno a příjmení recenzenta/recenzentky	

Kritérium	Hodnocení recenzentem/recenzentkou
-----------	------------------------------------

1. Celkový soulad učebnice s obecnými a kurikulárními dokumenty a rámcovými vzdělávacími programy					
<p>Poznámka:</p> <p>1) Platné kurikulární dokumenty a rámcové vzdělávací programy jsou zveřejněny na internetové stránce MŠMT (<a href="http://www.msmt.cz">www.msmt.cz</a>).</p> <p>2) Učebnice musí být zcela v souladu s uvedenými dokumenty nebo principy (učebnice dokumentům nebo principům neodporuje), pokud je soulad jen částečný, označte stupeň NE.</p>					
<p>Stupnice hodnocení</p> <p>Recenzent/recenzentka uvede hodnocení pro každé kritérium. Pokud některé kritérium není ohodnoceno stupněm Ano, je hodnocení konkrétně odůvodněno v části 8.</p> <p>Podmínkou udělení schvalovací doložky je stupeň Ano ve všech částech. Pokud text nebude upraven, doložka nebude udělena.</p>	<p>Ano – je v plném souladu (není v rozporu)</p> <p>Ne – není v souladu (je v rozporu) (označte křížkem)</p>				
1.1. Soulad s Ústavou a zákony ČR (zejména rovnost pohlaví, rasy, barvy pleti, jazyka, víry a náboženství).	<table border="1"> <tr> <td>Ano</td> <td><input checked="" type="checkbox"/></td> <td>Ne</td> <td><input type="checkbox"/></td> </tr> </table>	Ano	<input checked="" type="checkbox"/>	Ne	<input type="checkbox"/>
Ano	<input checked="" type="checkbox"/>	Ne	<input type="checkbox"/>		
1.2 Soulad se vzdělávacími cíli a směřování k rozvoji klíčových kompetencí.	<table border="1"> <tr> <td>Ano</td> <td><input checked="" type="checkbox"/></td> <td>Ne</td> <td><input type="checkbox"/></td> </tr> </table>	Ano	<input checked="" type="checkbox"/>	Ne	<input type="checkbox"/>
Ano	<input checked="" type="checkbox"/>	Ne	<input type="checkbox"/>		

1.3. Soulad s očekávanými výstupy vzdělávacího oboru rámcového vzdělávacího programu (u průřezového tématu soulad s přínosem průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka).	Ano	<input checked="" type="checkbox"/>	Ne	<input type="checkbox"/>
1.4. Soulad s výchovou směřující k:				
a) toleranci (včetně schopnosti rozpoznat její meze) a k vytvoření plurality názorů (podložených vědeckým poznáním),	Ano	<input checked="" type="checkbox"/>	Ne	<input type="checkbox"/>
b) demokracii, k pozitivní hodnotové orientaci, k osobní odpovědnosti jedince,	Ano	<input checked="" type="checkbox"/>	Ne	<input type="checkbox"/>
c) uplatňování principu rovných příležitostí mužů a žen (učebnice neobsahuje stereotypní přístupy ve vztahu k pohlavím a vytváří předpoklady k rovnocennému formování obou pohlaví),	Ano	<input checked="" type="checkbox"/>	Ne	<input type="checkbox"/>
d) udržitelnému rozvoji života a k ochraně zdraví	Ano	<input checked="" type="checkbox"/>	Ne	<input type="checkbox"/>
e) porozumění textu, využití a kritickému vyhodnocení zdrojů informací a k obraně před manipulací.	Ano	<input checked="" type="checkbox"/>	Ne	<input type="checkbox"/>
1.5 Učebnice obsahuje jen objektivní a tolerantní názory bez xenofobií postojů k různým národům a národnostem, k náboženstvím a církvím, případně k jiným společenským a kulturním organizacím a k jejich duchovním a kulturním hodnotám.	Ano	<input checked="" type="checkbox"/>	Ne	<input type="checkbox"/>
1.6. Učebnice obsahuje pouze texty a grafické materiály, které nevedou k vytváření negativních stereotypů a zjednodušených zobecnění o konkrétních sociálních skupinách, národech, národnostech, rasách, pohlaví atp. a nejsou v rozporu se zákazem činnosti a propagace politických stran a hnutí a zákazem nevhodné reklamy podle § 32 školského zákona.	Ano	<input checked="" type="checkbox"/>	Ne	<input type="checkbox"/>
1.7. Soulad s jazykovými úrovněmi Společného evropského referenčního rámce (pouze pro učebnice cizích jazyků).	Ano	<input checked="" type="checkbox"/>	Ne	<input type="checkbox"/>

<b>2. Odborná správnost obsahu učebnice</b>
<p>Recenzent/recenzentka slovně zhodnotí odbornou správnost obsahu učebnice v každé z uvedených oblastí.</p> <p>U konkrétních připomínek a návrhů na úpravy recenzent/recenzentka uvede, zda jde o připomínku ke zvážení či připomínku zásadní, kterou je nutno akceptovat. Připomínky je třeba formulovat dostatečně konkrétně, aby autor/ka učebnice mohl/a na připomínku konkrétně reagovat (včetně např. čísla stránky, odstavce, názvu kapitoly). Je třeba závazně navrhnout konkrétní znění textu, který recenzent požaduje doplnit nebo nahradit stávající.</p>
<p>2.1. Odborná správnost textové složky učebnice (soulad podávaných informací se stavem poznání v příslušných vědeckých oborech).</p>
<p>Odborná úroveň učebnice a písanek je dobrá a odpovídá současným metodicko-didaktickým poznatkům z oblasti rozvoje počáteční čtenářské a písarské gramotnosti.</p>
<p>2.2. Odborná správnost grafické složky učebnice.</p>
<p>Učebnice i písanky jsou graficky přehledné a umožňují žákům dobrou orientaci. Vhodné je i grafické označení metodických druhů jednotlivých cvičení.</p>
<p>2.3. Jazyková kultura textu učebnice podle pravidel českého pravopisu.</p>
<p>Celkově je jazyková úroveň učebnice i písanek dobrá. Doporučuji nahradit pokyn „Hrej si“ vyjádřením „Hraj si“. (Hrej</p>

si je vyjádření knižní a nepatří do aktivní slovní zásoby žáků na počátku vzdělávání.) Zároveň doporučuji zkontrolovat a upravit některé otázky/zadání úkolů. Např. : „...slova, ve kterých je délka...“ – slova s dlouhou samohláskou, nebo „Zakroužkuj na každém řádku odlišný obrázek“ – Zakroužkuj na každém řádku obrázek, který do řady nepatří. Atd. S revizí formulací by měla proběhnout i důsledná revize tiskových chyb – např. str.10, 30, 68 atd.

2.4. Komplexnost daného tématu. Učebnice obsahuje všechny podstatné informace pro komplexní / ucelené osvojování tématu s ohledem na možnou úroveň dosažení klíčové kompetence nebo očekávaného výstupu cílové skupiny žáků.

Pracovní učebnice i písanky zahrnují nácvik, procvičení a upevnění základních metodických kroků při rozvoji čtení genetickou metodou a při psaní písmem Comenia Script.

Celkové zhodnocení (uveďte konkrétní a jednoznačná vyjádření):

Pracovní učebnice i písanky jsou metodicky zpracovány velmi dobře. Jsou přehledné a obsahově správné. Výhrady mám pouze k některým nepřesným formulacím a k nutnosti odstranit tiskové chyby.

### 3. Přiměřenost učebnice věku a dosaženým kompetencím žáků

Recenzent/recenzentka slovně zhodnotí přiměřenost učebnice věku a dosaženým kompetencím žáků v každé z uvedených oblastí.

U konkrétních připomínek a návrhů na úpravy recenzent/recenzentka uvede, zda jde o připomínku ke zvážení či připomínku zásadní, kterou je nutno akceptovat. Připomínky je třeba formulovat dostatečně konkrétně, aby autor/ka učebnice mohl/a na připomínku konkrétně reagovat (včetně např. čísla stránky, odstavce, názvu kapitoly). Je třeba závazně navrhnout konkrétní znění textu, který recenzent požaduje doplnit nebo nahradit stávající.

3.1. Obtížnost textu ve vztahu k cílové skupině žáků (např. přiměřenost a četnost užití odborných, faktografických a numerických pojmů, jmen a názvů, délka vět, apod.).

Texty jsou pro žáky velmi vhodné. Jedná se především o práci se slovy a krátkými větami. Zároveň učebnice metodicky velmi dobře nabízí dostatek rozmanitých zaměstnání pro přípravu na čtení v jednotlivých oblastech.

3.2 Přiměřenost, vhodnost a obsahová správnost grafické složky učebnice (ilustrace, grafy, písmo,...) vzhledem k věku žáků, tématu vzdělávacího obsahu, návaznosti na text atd.

Grafická stránka učebnice i písanek je velmi dobrá a pro cílovou skupinu žáků 1. ročníku i velmi vhodná.

3.3. Technické zpracování učebnice (zejm. velikost a typ písma, šířka řádků, typ a odolnost vazby, hmotnost, použitý papír – ekologické hledisko).

Technické zpracování učebnice i písanek naprosto vyhovuje.

Celkové zhodnocení (uveďte konkrétní a jednoznačná vyjádření):

Učebnice i písanky jsou žákům 1. ročníku přiměřené a vedou k dosažení očekávaných kompetencí při rozvoji počátků čtení a psaní.

### 4. Metodické a didaktické zpracování učebnice

Recenzent/recenzentka slovně zhodnotí metodické a didaktické zpracování učebnice v každé z uvedených oblastí.

U konkrétních připomínek a návrhů na úpravy recenzent/recenzentka uvede, zda jde o připomínku ke zvážení či připomínku zásadní, kterou je nutno akceptovat. Připomínky je třeba formulovat dostatečně konkrétně, aby autor/ka učebnice mohl/a na připomínku konkrétně reagovat (včetně např. čísla stránky, odstavce, názvu kapitoly). Je třeba závazně navrhnout konkrétní znění textu, který recenzent požaduje doplnit nebo nahradit stávající.

4.1. Vyváženost základních poznatků a činností (výkladové texty, pokusy, otázky a úlohy, cvičení, shrnutí aj.) a doplňujících informací.
Oba materiály jsou dle možností vnitřně vyváženy z hlediska „náviku“ a „procvičení“. Velmi oceňuji komplexnost procvičení jednotlivých oblastí v přípravném období a vynikající práci s písmeny a slovy.
4.2. Provázanost výkladového textu s ostatními strukturálními prvky učebnice verbálního i neverbálního typu.
Provázanost je efektivní a smysluplná.
4.3. Vhodnost a použitelnost zařazených poznatků a činností z hlediska naplňování klíčových kompetencí a očekávaných výstupů.
Materiály jednoznačně podporují naplnění klíčových kompetencí a očekávaných výstupů. Výhodou učebnice je mj i to, že je kombinovatelná i s jinými materiály pro výuku čtení genetickou metodou.
4.4. Motivační úroveň textové části učebnice.
V mezích možností jsou přípravné „texty“, slova a krátké věty motivující nejen pro osvojení si čtení, ale také pro práci s textem a pro rozvoj čtenářství každého žáka.
4.5. Motivační úroveň obrazové části učebnice.
Obrazová část učebnice i písanek plní motivační funkci.
4.6. Podpora samostatné aktivity a tvořivosti žáka.
Oba materiály jednoznačně „staví“ na rozvoji aktivity a tvořivosti žáků. Pracovní charakter učebnice čtení velmi chválím. Dá se předpokládat, že práce s učebnicí bude bavit nejen žáky, ale i jejich rodiče.
4.7. Uplatnění mezipředmětových vztahů.
V obsahu textů a aktivních zaměstnání jsou přirozeným způsobem uplatněny mezipředmětové vztahy.
4.8. Uplatňování průřezových témat.
V rámci možností jsou přirozeným způsobem uplatněna i průřezová témata.
4.9. Různorodost příkladů a ilustrativních textů, které obsahují i různé úhly pohledu na každodenní zkušenosti sociálních skupin žáků, ras, národů, pohlaví atp.
Implicitně (např. z položených otázek) lze vyvodit, že se při rozvoji čtení i psaní dle uvedených materiálů žáci budou setkávat s různými pohledy na každodenní zkušenosti sociálních skupin žáků, ras atd.
Celkové zhodnocení (uveďte konkrétní a jednoznačná vyjádření):
Metodicko-didaktické zpracování učebnice a písanek považuji jednoznačně za velmi dobré .

## 5. Slovní komentář, další odborná vyjádření recenzenta/recenzentky

(recenzent/recenzentka doplní další řádky a stránky podle potřeby)

**U konkrétních připomínek a návrhů na úpravy recenzent/recenzentka uvede, zda jde o připomínku ke zvážení či připomínku zásadní, kterou je nutno akceptovat.** Připomínky je třeba formulovat dostatečně konkrétně, aby autor/ka učebnice mohl/a na připomínku konkrétně reagovat (včetně např. čísla stránky, odstavce, názvu kapitoly). Je třeba závazně navrhnout konkrétní znění textu, který recenzent požaduje doplnit nebo nahradit stávající.

V učebnicích, ve kterých jsou texty dotýkající se duchovních i kulturních hodnot a tradic různých národností a kultur, musí být tato problematika v recenzních posudcích zohledněna a komentována, stejně jako vyjádření recenzentů k aktuálním společenskovedním tématům.

Pracovní učebnice pro rozvoj čtení genetickou metodou je velmi dobře metodicky zpracována. Je přehledná, obsahově vyčerpávající. Oceňuji komplexnost přípravy na čtení a již zmíněnou práci s písmeny a slovy a tendenci ke spolupráci s rodiči. (Doporučuji upravit formulaci některých pokynů – „ke zvážení“ a odstranit tiskové chyby – „nutno akceptovat“).

Graficky je učebnice také velmi zdařilá.

Písanky pro rozvoj psaní písmem Comenia Script jsou opět velmi dobře metodicky koncipované, přehledné a graficky velmi dobré.

Oba materiály doporučuji k udělení Schvalovací doložky MŠMT.

6. Souhrnné vyjádření k udělení schvalovací doložky	
(recenzent/recenzentka označí pouze jednu variantu)	
<input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> x <input type="checkbox"/>	<b>doporučuje bez připomínek</b>
	<b>doporučuje s připomínkami uvedenými v části 5</b>
	<b>nedoporučuje a navrhuje přepracovat podle připomínek uvedených v části 5</b>

### Prohlášení recenzenta/recenzentky

Prohlašuji, že

- 1) jsem byl/a zadavatelem seznámen/a s úplným a platným zněním Směrnice Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k postupu a stanoveným podmínkám pro udělování a odnímání schvalovacích doložek učebnicím a učebním textům a k zařazování učebnic a učebních textů do seznamu učebnic vydávaného MŠMT, č. j. MSMT-34616/2013,
- 2) nejsem v pracovně právním vztahu k nakladateli ani k autorům recenzované učebnice,
- 3) nejsem podjatý/á vůči autorům recenzované učebnice a nakladateli,
- 4) nemám finanční zájem na pozitivní / negativní recenzi nebo prodlužování doby zpracování recenze,
- 5) recenzi jsem zpracoval/a výhradně na základě objektivních kritérií,
- 6) nejsem autorkou/autorem nebo spoluautorkou/spoluautorem učebnice stejného vzdělávacího oboru.

Beru na vědomí, že recenze může být zveřejněna či zaslána jinému posuzovateli jako dílčí podklad k dalšímu posouzení učebnice podle potřeb ministerstva.